

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Dominica tertia post pasca. II Sermo. LXVI

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Dominica tertia post pascha

de edificatioe p[ri]mi. de sanctitate stat[us] p[ri]m[us]
z de aduersitatib[us] mundi. S[ed] maxime de
aduersitatib[us] m[un]di. q[ui]a eas scit esse vitales
vnde gaudet iustus de aduersitate sic mer
cator de mercimonijs lucrosis **Matth. v.**
Beati eritis cu[m] maledixerint vobis hoies
Gaudete in illa die z exultate. q[ui]a merces
via copiosa est in celis. Item gaudet sicut
debitor in debitis acq[ui]rendis **Act. v.** Iba[n]
ap[osto]li gaudentes a s[er]uatu[m] p[er]u[er]su[m] q[ui]a digni
habita sunt p[ro] no[m]i[n]e ihu[m] p[ro] meli[us] pati. Ite[m]
sic miles p[ro]bus in torneamentis. q[ui]a ibi p[ro]bat
z acq[ui]rit gl[ori]am. Sic ho[m]o pacies in aduersis
Ja[cob]. i. Om[n]e gaudiu[m] exultate cu[m] in vari
as tribulatioes incidertis. Ecce gaudiu[m]
p[ro]p[ri]is vite. S[ed] cu[m] gaudiu[m] habent iusti in
spe future gl[ori]e. De q[ui] **Matth. xxi.** Euge ser
ue bone z fidel. z intra in gaudiu[m] d[omi]ni tui.
Primo h[oc] gaudiu[m] gloriosus ostendit aspe
ctus gratissime pulchritudinis. Si enim
delectabile est oculis videre sol[em] siue crea
turaru[m] pulchritudines. q[ui]nto delectabilius
erit videre pulchritudinem creatoris. **Job**
ps. dicit. Letificabis eos in gaudio cum
vultu tuo. S[ecundo] ostendit h[oc] gaudiu[m] ample
x[us] dei et ample[cti] summe dulcedinis. Si em
ample[cti] sponsi delectat spon[sam]. q[ui]nto pl[us]
ample[cti] dei q[ui] est splendor lucis eterne dele
ctabit a[n]i[m]a[m]. **Job Apoc. xii. dicit.** Gaudeam z
exultem z de[m] gl[ori]am deo. q[ui]a veneru[n]t nup
tice agni z vxor eius s[er]p[er]avit se. Felix a[n]i
q[ui] p[ro]dicere. Leua eius sub capite meo. et
decerat eius amplexabit me. Tertio ostendit
h[oc] gaudiu[m] expulsi[us] om[n]is inderudis.
Isa. lxi. Gaudens gaudebo in d[omi]no. Si
gaudet q[ui] de vno stulto se liberat. q[ui]nto ma
gis q[ui] de om[n]ib[us] stultis et stulticia liberabi
tur. Ideo dicit **Isa. xxxv.** Gaudiu[m] et leticiaz
obtin[er]unt z fugiet dolor et gemit[us]. quia
absterget deus om[n]e[m] lacrimaz ab oculis
eorum **Apoc. xxi.** Quarto ostendit h[oc] gau
diu[m] maculu[m] obtentus eternus dicte bea
titudinis. Si quis gaudet quod tamen
no[n] durat nisi per dimidia[m] diem. quantum
gaudebit de conuiuio eterno. **Un[de] in eu[an]g[el]io.**
Iteru[m] videbo vos et gaudebit cor
vestru[m]. et gaudiu[m] vestru[m] nemo tollet a vo
bis. Hoc est plenum gaudiu[m] **Joban. xxi.**
penite et accipietis. vt gaudiu[m] vestrum
plenum sit. Felix ergo tristitia in labore p[er]
sentis vite et penitentie q[ui] in illud gaudiu[m]
conuertetur. Hoc gaudiu[m] merito appe

tendum est vbi vis rationalis videbit p[ri]m[us]
ma pulchritudine. concupiscibilis amplexa
bitur summa dulcedine. Irascibilis tene
bit omnimoda[m] quietudine[m] et totus homo
eternam beatitudinem. Ad quam nos p[er]
ducatur zc.

Dominica tertia post pascha. II

Sermo. LXXVI

Tristitia uestra

vertet in gaudiu[m] **Job. xxi.** Sic
dicit Raban[us] sup[er] illud **Matth.**
xxii. Multi sunt vocati zc. Ad fide[m] plures
veniu[n]t s[ed] ad celeste regnu[m] pauci p[er]ducuntur
Om[n]es em[er] canonici vocant ad electionem.
sed vnus eligitur. Unde multi s[un]t vocati
pauci vero electi. **Dec Raban[us].** Qui dicit
ratio p[ro] esse. quia licet multi sint fideles no
mine. pauci tamen re. Illi enim em[er] sunt fi
deles re et nomine. qui ita ambulant in fi
de sicut x[ristus] ambulauit **Iuxta illud. i. Jo**
hannis. ii. Qui dicit se in x[risto] manere de
bet sicut i[ps]e ambulauit ambulare. X[ristus] ac
toro vite sue tempore no[n] nisi in tribulatio
nibus miseris et defectib[us] huius mundi
patienter vixit. Unde idem voluit perpe
ti suos fideles **Iuxta illud.** Si quis vult
venire post me abneget semetipsum. et tol
lat crucem suam zc. **Cru[ce]m** autem ibi intel
ligit mortificatio carnis a desiderijs mu
dani. Unde dicit **Augustin[us]** in quodam
sermone. Nullus seruus x[risti] sine tribu
lacione est. cum putas te no[n] habere tribu
laciones. nondum cepisti esse christianus.
Talibus ergo et non alijs qui hic tribu
lantur et tristantur. tristitia vertitur i[n] gau
diu[m]. planctus in iubilu[m]. et dolor tem
poralis in leticiam sempiternam. **Un[de] em[er]**
soli sunt electi ad premium eternum qui
bus h[oc] dicit p[er] x[ristu]m. Tristitia uestra verte
tur in gaudiu[m]. In q[ui]b[us] s[er]uis describit diu
na consolatio qua cunctos fideles p[ro]forta
do exhilarat. Circa q[ui]d tria ponit. Primo
presentis vite acerbam miseria[m]. q[ui]a tristitia
v[er]a. Secundo huius miserie breuem per
sistentia[m]. quia vertetur. Tertio celestis pa
trie p[ro]benn[is] leticiam. quia in gaudiu[m] quod
nemo tollet a vobis. Per primum solidan
tur in fide. Per secundu[m] in spe eleuantur.
Per tertiu[m] in c[ar]itate firmantur.

Dixi primo q[ui] p[ri]mo ponitur
B 3

pñtis vite acerba miseria. qz tristitia via.
 p qd solidant in fide. Un dicit Jac. Omne
 gaudiu existimate frēs cū in varias tēpta
 tiones incideris. Et seqt. sciētes qz pbatio
 fidei vte paciaz opat Jac. i. Ubi dicit glo.
 ordi. Jō tēptamini aduersis vt p b̄ pbare
 possitis q̄ firmā fidē future retributiōis
 in corde gesteris. Et. De. i. Nūc oportet cō
 tritari in varijs tribulatiōibz. vt pbatio si
 dei vte multo p̄ciosior sit auro qd p ignez
 pbat. Glo. ordi. Nō eueniūt nobis tribu
 latiōes ad malū s̄ iō vt pbatio. i. vos pba
 ti fideles in camino tribulationū decocti.
 oī rubigine vetustatis careatis. Forant aut
 cōpat paciaz fidelium auro. pmo qz fm glo.
 ordi. ibidē. Sic in metallis nihil ē auro p
 ciosius. ita hec apud deū est oī laude dig
 nissima. cū in paciētia aīas n̄as possidebi
 mus Luc. xxi. Sic em̄ auz in fornace exa
 minatū z pbatū cū sit fulgoris apparebit
 Ita fidelium p̄stātia iter p̄suras videt p̄tēp
 tibilis s̄ finito certamie in iudicio q̄nte sit
 gle apparebit. Un dicit. Preciosa in p̄spectu
 dñi mors scōz ei. p̄pter qd seqt. Inuēniat
 tur in laude z honore z glaz i reuelatione
 ihu xpi. i. in die iudicij. fm iterlineare. q. d.
 vt inueniat in laude z gliaz vt laudabiles
 z gloriofi sitis p̄stantia. fm glo. ordi. z vt
 inueniat in honore v̄m. vt dicatur vobis
 Venite b̄ndicti. Scōo paciētia fidelium
 p̄pat auro p̄ firmā p̄stātia. Nā fm Aug.
 sup ps. lx. Sic in fornace ardet palea et in
 cinere v̄n̄. z sic p̄ p̄ns annihilat. ita auruz
 purgat z a foridibz eturit. Sic ē de malis
 z iustis. qz mali i tribulatiōibz murmurant
 z cadūt p̄ impaciaz. iusti aut fortiter stant.
 Un ponit exemplū Aug. vbi s̄. Q sic arti
 fer nouit de artificio qd faciat. z artificia
 tū nō murmurat. Sic et iusti. p̄pter qd di
 cūt se auz iusti. tribulatiō ignis. artifex d̄s
 Ubi me ponit artifex tollero. iubeoz ego
 tollerare. Nonit em̄ ille purgare. Propter
 qd de iustis dicit Sap. iij. Tāqz auz i forma
 ce. zc. Et q̄b ego infero q̄ sic signū firme
 fidei in xpiano ē p̄stās paciā tribulationū
 ita signū impfecte fidei z debilis ē ipacia
 earū dē. De pmo p̄ Sap. iij. vbi dicit. Tāqz
 auz in fornace pbatit illos z q̄n holocau
 sti hostiā accepit illos. Ubi dicit Robertus
 holgoth q̄ pena iustoz est vehemēs argu
 menti seu testimoniū diuine acceptiōis et
 dilectiōis. z h̄ ē intelligēdū q̄n ex caritate z p

suo amore sustinet fm Robertū. Qd dico
 p̄pter hereticos z scismaticos q̄ dyabolo in
 stigante ardentissime vadūt ad ignē vel tor
 mēta. S̄z certe nihil eis p̄ficiat pena ad p̄
 miū. s̄z potū incipit ad p̄petuū supplicium.
 Dicit em̄ Aug. in li. de fide ad petz. q̄ ta
 libz nihil p̄dest etiā mors p̄ xpi noie susce
 pta. Quis rō est. qz nō ex charitate s̄ ex va
 nitate gle hūane paciūt. Et vide qz Salo
 mon p̄pat paciaz iustoz nō solū auro. sed
 etiā holocauisti hostiā vocat eā. Pro q̄ scie
 dū q̄ holocauistū erat p̄cipuum inf̄ sacrifi
 cia q̄ deo offerebant. z fiebat de armētis et
 pecudibz z animalibz. z de isto nihil hēbat sacer
 dos qui obrulit pro parte sua. sed totum
 cremabatur deo. Et ideo dicebatur ho
 locauistum. ab olon quod est totum. z cau
 ma incendium. q̄ totum incendium. Un s̄
 sacerdos in alijs sacrificijs aliq̄n sibi reci
 piebat partem. aliq̄n dabat offerēt. s̄ i ho
 locauisto non. licz fm legē potuit sibi sacer
 dos pellē v̄dicare. Sic est de martiribz q̄
 patiunt tribulatiōes q̄ totaliter deo sunt
 imolati z accepti. licet mundus detraheret
 eis pellē. i. grāz secularē. De scōo s̄z de im
 paciētia fidelium dicit Hier. vi. Argentū re
 probū vocate eos. quia dñs proicit eos.
 O q̄ felix erit q̄ possit dicere illud ps. Br
 gentum igne examinatū. probatum terre
 id est. a terra. nihil habens terrene vanitat
 tis. sed purgatū igne charitatis septuply
 id est. a septe capitalibz peccatis q̄ sunt ra
 dices vniuersē iniquitatis. **¶** Quare
 aut deus p̄mittit suos h̄ tritari et tribula
 ri. plures possunt assignari rōnes. Prima
 est. p̄pter legis diuine ordinatiōē ab anti
 quo statutam. Nam statuit deus per mul
 tas tribulationes sanctos intrare i regnū
 celoz. Unō sicut cōmune est p̄mū omniū
 electoz in celo. qz vnus denarius diurnū.
 ita voluit esse cōmune p̄odus diei z elus
 tribulationis. Unde non murmurant ibi
 laboratores p̄cedentes contra patrem
 familias q̄ plura vel maiora pondera. sed
 q̄ eadez. diutius tamen q̄ sequentes por
 tauerūt. Sic dicit glo. ordi. sup illud. i. Pe
 tri. iij. Nolite peregrinari in feruore. quia
 antiquū z frequēs est electos dei pro salu
 te eterna in p̄senti aduersa pati. Hec glo
 sam. Isaac. Jacob. Moysē. et sic de alijs
 patribz veteris testamenti qui per tribu

Unica tertia p^o pasca

latiões pbati amici dei facti sūt. vt hēf Ju
dith. viij. z Deb. xj. Secō fit h ad diffictio
nē electoz a reprobis. Nā tribulatiōes sūt
euidētia sig dilectōis diuie Deb. xij. Quis
est fil^{us} que nō corripit p^{at}rē. Et cōuerfo cui
deāssimū signū s^up^{er} probatōis ē p^{er}inua p^{er}spe
ritas Juxta illud Job. xij. Ducūt i bonis
dies suos. z i p^{er}icō ad inferna descendūt.
Tertio fit ad terroz maloz. Un die glo.
sup illud. j. De. iij. Tēp^{or} est vt iudiciū incipi
at a domo dei. Si at p^{ri}mū a nob. q^{ui} finis
illoz q^{ui} nō credūt euāgelio. Interliniaris
Si p^{ri}mū fit h iudiciū a nobis. si h cruciat
q^{ui} amat. si flagellat filios. q^{ui} s^up^{er} debet
serui neq^{ue}ssimi. Et glo. ordi. die. Si tāta ē
fragilitas mortal^{is} vite. vt nec iusti q^{ui} dē q^{ui}
celo sunt hāc sine tribulatiōib^{us} p^{er} innume
rā vicariē nate labem trāseāt. q^{ui}to magis
hij q^{ui} a celesti grā sunt extranei. i. alieni. cer
tū damnatiōis sue exitū expectant. Hinc
Bre. iij. li. moral. querit. Quid est q^{ui} omps
deus sic vehe^{ment}er in h seculo despicit q^{ui}s
sublimiter ante scla p^{er}legit nisi hoc q^{ui} fide
liū pietati pateat q^{ui} idarco eos p^{ri}mū i in
fimis q^{ui} videt q^{ui}o remuneret in summis.
Et seq^{ue}t. Hinc g^{er}nu^{us} q^{ui}s colligit quid illic
sunt passuri q^{ui}s reprob^{us} at si h sic cruciat q^{ui}s
amat. aut quō feriet q^{ui} iudicio arguēdi sūt
si sic vita eoz p^{ri}mū q^{ui} ipō iudice z teste lau
dant. Et Hiero. sup illud. Et venit sup me
indignatio tua. Job. iij. Cōsideret g^{er}nu^{us}
q^{ui}s q^{ui} pena sequat^{ur} iudicis si h ita castigat iu
stos. Dec Hiero. Quarto fit h ad caute
lā etiā bonoz. Un Hiero. sup illud Job
vi. Sagitte d^{omi}ni in me sūt q^{ui}z indigno ebi
bit ipm meū. vbi die interliniar^{is} glo. Spi
ritū elatiōis. Spm g^{er}hois ebiūt sagitte
cū supne animaduēsiōes mēre ab elatōe
cōpescūt. Justoz em mēs nō solū p^{er}pedit
q^{ui} d tollerat. s^{ed} etiā pauet q^{ui} d restat. videt q^{ui}
lia i hac vita patit. meruit ne post hāc vitā
guiora patiat. Jam g^{er} sniaz tollerat i pena
sed minas adhuc rētur i iudicis formidet
et culpa. Hoc est q^{ui} dicebat apl^{us}. Nihil
mibi p^{er}ca^{sum} sum. s^{ed} nō in h iustificat^{us} sum. j.
Cor. iij. Quasi em di. fin Simonē d cre
mona. Lic mibi nihil p^{er}ca^{sum} sū. p^{er}ca^{sum} i mor
dēt. s^{ed} in h nō iustificat^{us} sū. i. nō idō me
iusti reputo. q^{ui} p^{er} eē aliqd delictū q^{ui} d ne
sco. Eccl. ix. Nemo scit an odio v^{el} amore
dignus sit. Dec ille. Dagnū ergo donuz
est tribulatio iustis q^{ui} d datur ad cōseruan

dam sanctitatē z vitandam elationē. Nam
que videntur nobis sancta. apud deum
sunt valde sep^{er} iniqua. Et ideo ne homo
ex suis operibus superbiat sed potius hu
miliet datur ei tribulatio. Unde sup illud
j. De. iij. Justus vix saluabitur. dicit glo.
ordi. Tanta est iusticia diuina vt interdūz
que nostro iudicio videntur iusta. dei iu
dicio inueniunt^{ur} iniusta. Juxta illud. j. Re
guz. xvj. Homo videt que foris sunt. deus
autem intuetur cor. Hoc est q^{ui} d dicit Hiero
ronimus sup illud Job. iij. Venit sup me
indignatio tua. Deus pater bona agentes
flagellat vt purget. q^{ui}z nostra perfectio cul
pa non caret. Dec ille. Johannis. xv. dicit
saluator. Omnē palmitē ferentē fructum
pater purgabit vt fructuz plus afferat. eo
q^{ui} qui sanctus est sanctificet^{ur} adhuc. Quin
to fit hoc ad expiationem vicioz et cōuer
sionem ad deū. Unde Job. vi. Dec sit mi
hi consolatio vt affligens me dolore nō p^{er}
cat. Quasi di. fin Grego. Hic parit vt in
eternum feriat. sed me h feriat nō parces
qd est michi cōsolatio. Timer enim sibi h
parci. Vbi dicit Hieronim^{us}. Electi dū se
perpetrasse illicita nonerint si perscrutan
tes inuenerint quia pro illicitis nulla ad
uersa perpesti sunt. immensa formidine ta
becūt. pauore estuant. suspicionib^{us} malis
agitant^{ur} z laborant. Ac si aperte diceretur.
hic quidem parit vt feriat imperpetuum
et non parcendo imperpetuuz parcat. Et
afflictione enim cōsoloz qui ad spem sa
lutis ex vulnere reddoz. Dec ille. Cui cō
cordans Grego. super illud Job. v. Bea
tus homo qui corripitur a domino. dicit.
Duobus modis vulnerat de^{us} suos quos
ad salutem reducit. Aliquando enim per
cutit i corpore vt mentem sanat. Aliquādo
sine exteriori flagello duriciā mēs suo de
siderio pcutit z sic sanat eam q^{ui} secura quie
scebat in mundo mortua. Sed dū mens
ad deum anhelat et omnia secularia despi
cit. omnia ei mor vertunt in temprationez
et eam affligunt. Sed dum transitorio la
bore affliguntur a perpetuo liberantur.
Unde subdit. In sex tribulationibus li
berabit te et in septima non tanget te ma
lum. Senario numero presentis vite ope
ratio et discursus significatur. quia sexto
die deus hominē p^{er}didit. z septio genit In
sex g^{er} tribulatiōib^{us} liberat ne i septia tāgat

malū. qz h erudiēdo atterit. s; i die iudicij a sberē abscedit. Dec ille. Sexto fit h ppe mētē nre ad celestia eleuatōs. Cū tribulatiōes date sūt iust; sic pēne volucris qbz ad supiora volat. De q d; Job. v. Nō ad labo rē nascit̄ r̄ auis ad volādū. Ubi dic̄ iterli near; Hieronimi. Inde mēs ad sūma vo lar vñ caro i infimis dur; laborat. Nō g ad labozē nascit̄ r̄ auis ad volādū. q. d. Jo corp; flagellat̄ vt mēs ad deū voler. Greg. in glo. ord. ibidē. Quo exterior; pena casti gat eo mēs leuat̄ ad supna. Cū d; Nō ad labozē nascit̄. qz impossibile est in hac pe grinatōe sine laboze esse. s; in eo q caro as sūgit̄ mēs ad petēda alra leuat̄. Dec Bre. Cū ps. Ad dñm cuz tribularet̄ clamaui. Septimo fit h ppter meritoz accumulati onē. Dicit em̄ Iud. in cpla ad Lipanum. Quanto in h seculo psecutiōib; pauprate. inimicōz potētia vel morboz crudelitate fuerim; afflicti tanto post resurrectōem in futuro maiora p̄mia psequemur. Et Bre. li. iij. moral. Tāta spes in deo solidior sur git qnto p illo quisq; grauiora pertulit. qz nequaq; retributiōis gaudiū de eternita te colligit̄ quod nō h prius pia retributio ne seminat̄. Et li. xxxi. moral. dic̄. Sācto rā mentes glorioziorē sibi non ambigunt manere victoriā qz dū p̄munt̄ aduersitate. Unde glo. sup illud Jac̄. J. Dñe gaudiuz dicit̄. Tribulatio in p̄ni iusticia in futuro auget coronā. Octauo fit h ad virtutū ap probationē. Nam nemo qntū p̄fecerit nisi inter aduersa coḡscit̄. quia vnusq; supni doni grāz in trāqllitate quietis p̄cipit̄. sed qntū p̄fecerit in aduersitate p̄turbar̄ ostē dit. Aut Bre. xxxiij. li. moral. Aduersitas q bonis viris obicit̄ p̄batio fr̄tus est nō in dicitum reprobatiōis. vii. q. i. Aduersitas. Unde tribulatio est sicut malleus q p̄bat ollam an sit firma vel solida vel fragilis r̄ infirma. Si em̄ est solida sonabit̄. si fragi lis crepabit̄. Cū Hiero. sup illud Job. vi. Nec fortitudo lapidū fortitudo mea ē. nec caro mea enea est. Interlineat̄. Ere ac la pidib; insensibilia corda signant̄ q sepe et supnos ictus accipiūt r̄ tñ nulla p̄cussione mollescūt. Quo s; d̄ elect; p̄phaz Ezech. xxxvi. d; Tollā a vob̄ cor lapideū et dabo carneū. Nō tractās Greg. dic̄ in glo. ordi. Lapidēs p̄cussi clar̄ sonū nō reddūt. qd facit̄ es. S; qz vt lapis vita caret. sensum

in sonitu non h; Sic aliq; sunt ita duri vt etiā p̄cussi sonitū nō reddāt hūilis p̄fessio nis. Alij dō reddūt s; nō ex corde. r̄ ita nō sentiūt bona q loquūt̄. Dec ille Econtrato est de elect; q de om̄ib; grās agunt̄ di. Si bona susceperim; de manu dñi. mala at̄ qre nō sustineā? Job. ij. Ita suadet ap̄tus. i. ad Thef. v. In om̄ib; grās agite. s; tam p̄ speris qz aduersis. Qualit̄ aut̄ tribulatur electi ondit̄ Ruper; sup ca. iij. li. Sapie di. Sancti tribulant̄ r̄ tēptant̄ ac verantur. Primo tribulāt̄ in penis. verant̄ in verbis tēptant̄ in diuinis p̄missis. S; tribula tiōne penaz habēt spem imortalit̄. r̄ a verationē p̄tueliaz habēt spem et̄nā quillit̄. r̄ s; diuinā tēptatōz habēt spem p̄cipue dignitat̄. Et tñ de p̄mo. R.

Dixi secundo

q in h. p. de scribit̄ p̄m; miserie breuē p̄sistentiā. cū d; vertet̄. qd in spem eleuant̄. Quis em̄ posset subsiste re in cor̄ miseris r̄ tribulatiōib; si nō qns sine eaz speraret̄. Dicit̄ aut̄ miseria p̄nis vite breuis. qz vertet̄. ymo nō solū vertet̄ sed totaliter subuertetur. quādo abstergez deus om̄ne lacrimam ab oculis sanctor; Propterea ch̄istus loquens apostolis de vita p̄senti dicit̄. Hodicū et non vide bitis me. Quasi dicit̄. Temp; tribulatio nis r̄ penalit̄ quod ex absentia mea ba betis est quasi punctū respectu eternitatis. Iste. liij. Ad p̄ncipium in modico dereit̄ qui re. et in miseratione magna congrega bo te. In momento indignationis abscō di facez parumper et in misericordia sem piterna misertus sum tui. Unde Sapie tie. iij. dicitur. In tempore erit̄ respectus il lorū. Quasi di. fm Robertum. In pun cto modico et instanti passū sunt sed in tē poze p̄olito r̄ longo. scilicet eternitate erit̄ respectus illozū. id est. p̄miano. que di citur respectus. sicut solet̄ dici quādo do minus liberaliter remunerat̄ seruientem. dando sibi magnū aliquid. Bene ille re sperit̄ eum. Sic certe deus bene respicit̄ sanctos quādo supra modum et p̄poe tionem retribuet̄ pro labore mercedem. Iuxta illud. ij. Cor. in thioz. iij. Illud em̄ quod in p̄senti est momentaneū et le ue tribulationis nostre. supra modū i sub limitate eterne glorie pondus operatur̄ in nobis. Hoc est quod dicitur Sapientie. ij.

Dñica tertia p^o pasca

In paucis verari in multis bñ disponetur. Ubi dicit Rober^o q^o si illa q^o patiunt electi in pñti cōparent ad ea q^o in futuro dabunt bonis p^o mercede. licet sint in se valde multa. in compatione eoz valde pauca. Roma. viij. Non sunt p^o digne passioēs b^o r^opis ad futurā glāz. Pro q^o sciendū q^o temp^o vite n^o est tria i se p^oinet. Primo breuitate duratōis. Secōdo penalitate q^ouis afflictionis Tertio labilitate p^oinue mutatiois. Jō dicit reprobi ista tria p^osiderates. Exiguū r^o cū redio est r^ops vite n^ore Sap. ij. De breuitate duratōis d^o Sap. ix. Nō ifirm^o r^o exiguū r^opis. De penalitate d^o Job. i. Tedit aiaz meā vite mee. De q^o duob^o s^o loq^ons Seneca epla. iij. dicit. Propone r^opis p^offu di vilitate r^o vniuersū p^olectere. deinde b^o q^o etate vocā^o hūana. opa inuenta. r^o vide/ b^o q^o exigua sit q^o optam^o q^o expēdim^o. Et b^o q^ontū lacrimae. q^ontū sollicitudines occupet. q^ontū more anteq^o veniāt optata. q^ontū r^oalitudo. q^ontū timor. q^ontū labores luctus r^o pericula r^o intelliges etiā vita minimum esse q^o vivit. Nec Seneca. Dulce p^ocordans Aug^o. sup ps. cxxvi. dicit. expo/ nis illud Adhuc pusillum r^o nō erit peccator. Si toto illo temp^o viueres ex q^o Adā d^o p^oditio emissus est vsq^o ad hodiernū diē. certe videres vita tuā nō fuisse diutnā q^o sic auolasset. Vniuscuiusq^o vita q^onta ē. adde q^onto s^olibet annos. duc longissimā senectutem. quid est. nōne aura matutina. Et idē sup psal. yf. Cum dies iudicij venerit tunc sentient p^oiores. q^ont non sit longa omnis vita q^o transijt. Et Hiero. lib. iij. sup Amos. Tibi fugaci^o seculo rebusq^o seculi. q^o dum tenemus amittimus r^o p^o infantia iuuentutem puericia ac virilem r^o ingrauescentem r^o maturā etate annosq^o vltimos senectutis imitamur r^o currimus. r^o nesciētes ad mortis terminos peruenimus. De penalitate vite dicit Ambro. in sermone de quadragesima. Tantis malis hec vita repleta est. vt compatione e^o mors remediū putet esse nō pena. Deniq^o Job dicit militiā esse vitā boīs sup terrā. Et ostendens q^ore deus eā ita breue fecit. Dicit ideo vt molestie e^o q^o p^operitate vicini nō poterant r^opis exiguitate finirent. Que aut sunt iste penalitates ostēdit Aug^o. sup illud Jac. iij. Que ē vita vitā nū vapor. sic dices. Q^ora hec vita du/ bia. vita ceca. vita crū nōsa. quā dolores ex

termināt. ardores siccāt. aera morbidant. esce inflant. ieiuniū macerat. ioci soluit. r^o r^osticie p^osumūt. sollicitudo coartat. securitas ebetat. diuitie iactāt. paupies deicit. iuuentus extollit. senectus incuruat. infirmitas frangit. et post hec omnia mors interimit et vniuersis gaudijs finem imponit. ita vt eē desierint nec fuisse putet. Dec Augustin^o. De labilitate continue mutatiois d^o Eccl. xvij. De mane vsq^o ad vespaz imutabit r^opus. Et sic est. q^o Job dicit Nō natus de muliere breui viues r^ope replet mlt^o m^o s^or^ois. Et seq^o. nunq^o in eodē statu p^omanet Semp eū est in cursu rapidissimi r^opis. puericiā abscondim^o. deinde adolēscētiāz deinde senectutē Inq^o Seneca epla. lxxj. Et Valerius maximus li. ix. de memoria lib^o dicitis dicit. Ex cursu mediij tempoz vite hūane est. p^ont fortuna gubernat. mō aspero mō trāquillo moru pagit. Et istis patet triplex fatuitas hominū mūdanoz. p^osumētiā longitudinem nō obstare bre/ uitate. diligentī amaritudinē nō obstan/ te penalitate. differentīū morum rectitudi nem nō obstante r^opis instabilitate. Ideo q^o iutra p^osilū apli ad Gal. vi. Dū r^ops habem^o opemur bonū. Senes debiles. r^o im/ potētes non habet r^ops sed habent a tempore. Infirmi r^o graui^oter patientes nō habēt r^ops. cū nō sint sui cōpotes. mortui trā/ sferunt r^ops suum. Et ideo nec senect^o nec morbus nec mors expectande sunt ad bene viuendum. sed statim incipiendum est dum tempus nostrū est. Sed de multis verū est illud Job. xxij. Dedit ei de^o tempus penitētie r^ope abuit eo in superbiāz. Propter q^o ps p^oquerit. Temp^o faciēdi dñe dissipauerit lege tuā. Vñ ille sapientissim^o computat qui dicit. Bene vixi. non q^o dicit bñ viuā. De q^o Seneca epla. clix. di. Bñssimus r^o securus sui possessor est q^o crastinus sine solitudine expectat. et quisquis dicit vixi. quotidie ad lucrum surgit. Unde Barcialis li. epigramatū. Epigramate. l. Nō est crede michi sapiēs dicere viuā. misera nimis vita est crastina viuere hora. Et b^o ē q^o dicit Aug^o. de verbis dñi. oml. xv. Age pñiaz semp esto correcc^o. loqe q^odem est di/ es iudicij. sed vniuscuiusq^o dies vltim^o longe esse nō p^o. q^o breuis est vita. r^o ipa breuitas semper incerta ipa res est q^o multos occidit. dum dicit cras. r^o subito hostiū

claudis et remansit cum voce cornina quia non habuit gemitum colubinum. **Hec Augustinus.** Est ergo fatuitas summa iuuentute vel tepus presens expendere in peccatis. et de tempore futuro quod non est nisi semper hunc. **Unde dicitur Eccles. vii.** Ne impie agas multum et noli esse stultus ne moriaris in tempore tuo. **Ideo ad Gal. vi. dicitur.** Bonum facientes non deficiam. **Unde merite sic dicitur.** Vita brevis casusque leuis nec est spes sperandi. Quanta feres tanta feres sit cura parandi plura. **Seras ut non plura feras ne non seuisse.** Peniteat. dum nil valeat iam penituisse.

Dixi tertio quod describit celestem patrie perbenem leticiam. quod gaudium. per quod in charitate confirmamur et perficimur. **Circa quod sciendum quod quatuor vias sunt inueniunt in primo euangelio de gaudio. sic per inueniunt. ideo quadruplex gaudium esse distinguitur.** Primum est mundane per speritatis ad fugiendum. quod contemptibile. quod ad hoc dicitur. mundus gaudebit. Secundum est interne sinceritatis ad possidendum. quia delectabile. quod ad hoc dicitur. gaudebit cor vestrum. **Tertium est fraterne charitatis ad diffundendum. quod communicabile. quod ad hoc dicitur.** Tristitia via fuit in gaudium. Quartum est eterne felicitatis ad perueniendum. quod preceptibile. quod ad hoc dicitur. Gaudium vestrum nemo tollit a vobis. **De primo gaudio quod est fugiendum quod fermentat anxietate. maculat carnalitate. alteratur in stabilitate. angustat breuitate.** Et quibus reddidit contemptibile. **Quod autem sit fermentatum et non purum per quod non est dare gaudium in vita ista in mundo quoniam plus habeat doloris quam refrigerium. quod risus dolore miscet. et extrema gaudij luctus occupat.** Non est risus sine mixtione doloris. et non est gaudium sine occupatione luctus. **propter hoc dicitur in Jobele. Eo susum est gaudium a filiis hominum.** De secundo quod non quod maculat carnalitate per quod plus incendit inepta leticia et tunc accedit concupiscentia et habet immundicia. **Et tunc auditur vox illa Sap. ii.** Venite fruamur bonis que sunt rationem in iuuentute etiam creatur feraciter. vino pascoso et vngent nos impleat. nec pretereat nos flos temporis. coronemur nos rosis antequam marcescant. nullum pratum sit quod non pertranscat luxuria nostra. **De tertio quod alteratur in stabilitate. per quod non potest esse stabile quod fundatur in instabili quod mundus transit et perperis-**

tia eius. **Berui.** **Loz** quoniam futurum non curat gaudium implicat amore terrenorum atque illi inuoluit. vanitas recipit. curiositas deducit. voluptas inficit. cupiditas afficit. luxuria iniquat. torquet inuidia. cruciat tristitia. turbat iracundia. sicque miseris vicis omnibus que per multa dispergit mens. querit nec inuenit ubi requiescere possit. **De quarto quod scilicet angustatur breuitate per quod illud Job. ix.** Scio quod laus impiorum breuis est. et gaudium hypocrite ad instar puncti. **In puncto non est longitudo nec latitudo nec spissitudo.** Ita in gaudio seculi non est longitudo duratio. nec latitudo valoris. nec spissitudo repletio. **Quia dicitur in Job.** In puncto ad inferna descendit. quod in punctuali gaudio perfidit et in punctuali medio ad inferna descendit. **Tene inquit tympanum et cytharam et gaudent ad sonum organum. et in puncto ad inferna descendit.** **Secundum gaudium est interne sinceritatis delectabile ad possidendum. de quo apostolus. Hanc vitam habet est testimonium conscientie nostre. propter quod dicitur Eccles. ix.** Non est oblectamentum super cordis gaudium. **Et Seneca.** Non est gaudium nisi ex virtutis conscientia. **Istud gaudium significat aduersitate pulchritate fertilitate. pacificat securitate. dulcificat suauitate.** De primo tamen quod scilicet hoc probat et ventilat in tribulatione. accipit de purior efficit. **Unde Iacobus.** Omne gaudium exultimate fratres cum i variis reprobatorum iactantibus scientes quia probatio fidei vestre patientiam operat. **Pacientia autem opus perfectum habet.** **De secundo videlicet fructu bonorum operum sic dicitur Gal. v.** Fructus autem spiritus charitas gaudium pax. pacia. longanimitas bonitas. benignitas. mansuetudo. patientia castitas. **Unde propter fecunditate bonorum operum et fructum virtutum. Berui.** **propter conscientiam agro benedictionis. Conscientia inquit bona est titulus religionis. ager benedictionis replens Salomonis. ore delicat. aureum rectorium. gaudium angelorum. Archa federis. thesaurus regis. aula dei. habitaculum spiritus sancti. liber signatus et clausus. id est iudicij aperiendus.** **De tertio. Ubi enim minus est peccati maior est securitas. Simulus autem seu aculeus est peccati.** **Unde qui eo caret nichil sibi est conscius. aude loqui. arguere. mori. viuere. iudicis aude presentiam. et expectare sententiam.** **Non est ergo regnum dei esca et portus. sed in sticia et pax et gaudium in spiritu sancto.** **Roz. viii.** Ratio est. quod inuenit hoc per secula

Dñica quarta p^o pasca

sequit eos gaudiū. Prover. xij. De quarto ad pacem em seqt tranquillitas. tranquillitas in suavitatis. suavitatem iocū dicitur. Eccl. j. Religiositas custodie iustificabit cor. iocū dicitur atq; gaudiū dabit. Vultoz bñfi coz recordatio iocū dissimulata est. Un Ber. sup cantica. Nihil gloriofius testimo cōscientie. cū veritas in mēte fulget et mens i veritate se videt. sed qualē pudicā verecūdiam pauidā circūspectā nichil admittentem qd euacuet gloriā conscientie. attestante sibi in nullo conscientia qd erubescat pñtiam veritatis. Sed ecōtrario null^o dolor acrimos. amarior. et acerbior. remorsu cōscientie corrupte. vbi remor det ppria conscientia. terret diuina sentētia. incerta possibilitas resurgendi. incerta oportunitas pfitendi. incerta casualitas moriendi. Tertū gaudiū est fraternae charitatis ad diffundendū cōmunicabile. hoc est gaudiū charitatis q non gaudet super iniquitate. cōgaudet em veritati. j. Cor. xij. Gaudiū meuz aut aplūs omnū vestruz est. Docem gaudiū pñū est de peccatoz reconciliatione et conuersione. Sic pater familias ostendit gaudiū ad filiū prodigū. Luc. xv. Epulari iquit et gaudere oportebat. quia frater tu^o mortuus fuerat et reuicē. perierat et inuētus est. Secūdo de penitētis conuersione. Sic gaudet angelus de sue custodie delegato. dum reductus ad statum grē purgat et pspertur per opera penitētis. Lu. xv. Gaudiū est angelis dei sup vno peccatore. Tertio de cōcordi cōnectione. Sic gaudet prelatus de subdito. Philippē. ij. Implete gaudiū meum vt idem sapiatis. Eandem charitatē habētes vnanimes id ipsum sentientes. Et quarto de peneratione cōsumatione. Sicut gaudet doctor de discipulo. Phil. iij. Itaq; fratres mei charissimi. Gaudiū et corona mea. sic state in domino charissimi sicut membra in corpe vt pdoleari et pgaudeatis sic. sic rami in stipite et pgeneretis sic. sicut palmites in vite et fructificetis. Doc em gaudiū charitatis oia suffert. oia credit. oia sperat. oia sufficit. j. Cor. xij. Un aut Ber. sup cantica ser. xij. Dulce et suavis ē charitas q fessos alleuiat et debiles roborat. mētos lenificat. esurientes reficit. iocūdat reficiētes. qz nō querit q sua sūt. s; q ihu xpi. Quartū est gaudiū eterne felicitatis ad pfruedū. qz pēplabile

Beatitudo est gaudiū de veritate Aug. j. pfer. non semiplenū sed supplenū. Primo quia est incōp: ebensibile captū. Bar. xxy. Intra in gaudiū dñi tui. De q Anselm^o in p: fologia. c. vltio. Inueni plenū gaudiū et pl^o q plenum. Pleno quippe corde. plena mente. plena ania. pleno toto hoīe gaudiū illo. Adhuc supra modū superat illō gaudiū. nō em illud totū gaudiū intrabunt gaudentes sed totū gaudiū intrabunt gaudiū. Secūdo quia est impm: scibile luctu. Isa. h. Gaudiū et exultationem obtinebūt et fugiet dolor et gemitus. Tertio qz infastidibile gustu. Isa. xij. Haurietis aq; in gaudiū de fontibus saluatoris. Et. h. Gaudiū et leticia inueniet in ea et gratiarū actio et vox laudis. Quarto qz inamissibile statu. Job. xvj. Gaudiū vīm nemo tollet a vobis. Istud gaudiū promittit xps suis pro tristitia quaz h patiuntur. Ad qd gaudiū nos pducit ipse gaudiūz eternorum auctor qui viuit et regnat. etc.

Dominica quarta post pasca. I Sermo. LXXVII

Quoniam venerit ille
spūs veritatis docebit vos oēm veritatē. Joh. xvi. Sic ait Aug^o in epla ad brm Hiero. incōpabiliter pulcrior est veritas xpianoz q; helena grecorū. Dix certe ē. cur hoīes xpiani i acqrenda veritate sint multuz desidiosi. cū vt refert Troiana historia p acqreda helena. multa Paris cū suis Troianis subijt picula. et tandē vite discrimina. Sed certe i pmp: causa est triplex. Nam sic dicit Rabi moyses li. j. c. xxx. allegando Alexandruz p hnt grecū. tria sunt que impediūt hoīes apprehendere veritatē. sc; amor altitudinis. Ecce superbia. profunditas rei inuestigande. Ecce defectus nature. In nostro autem tempore quarta causa est quam non numerat Alexander. quia nō erat tempe suo. et hec est societas nutritiua. quam vt dicit Rabi moyses. In natura hominis est amor sequendi illud cum quo habet societatem et diligere ea in quibus nutritus est. a deo qz videbis habitatores villarum. licet sint ibi in for: dibus et in defectu delectabiliuz.